

75. Viêm màng não Nhật Bản B

Bệnh viêm màng não Nhật Bản B có tính mùa vụ nghiêm ngặt. Thường phát về mùa hạ khí trời nóng nực. Đông y quy về phạm vi ôn bệnh, là do tà thử ôn từ biểu vào lý, thiêu đốt ở giữa phần khí và doanh, phát bệnh tiến triển rất nhanh. Nếu không chữa chạy kịp thời có thể gây ra hội chứng nội bế, ngoại thoát^(*), để lại những di chứng nghiêm trọng.

Cần chú ý: Bệnh phát rất nhanh với các triệu chứng: Sốt cao, hôn mê, co giật, nếu kiểm tra kỹ sẽ thấy cổ cứng, nghiêng lệch.

Bệnh này cần xử trí cấp cứu bằng Tây y, cách chữa theo Đông y ở đây là để tham khảo khi cần.

Cách chữa:

a. Giai đoạn cấp tính. Triệu chứng và cách chữa:

- Sốt cao, co giật, hôn mê, nôn mửa, thì dùng các phương trị theo các chứng đã giảng ở các phần trước mà châm, cứu.
- Nhai nuốt khó khăn, mất tiếng, liệt mặt, khó vận động, xem phần trúng gió, bại biệt mà chữa.
- Suy hô hấp: châm *Hội âm* (lưu kim 10 đến 20 phút, về chuyển một lần).
- Tuần hoàn suy kiệt: Châm *Nội quan* thấu *Gian sử* (kích thích mạnh và về 2 đến 3 phút sau đó 10 phút đến 20 phút lại về một lần). *Túc tam lý*, *Thái Khê* (châm về nhẹ, lưu kim).
- Đờm tắc: Châm *Thiên đột*, *Phong long*, *Túc tam lý*, *Nội quan*, *Liệt khuyết*.
- Phù não (não úng thủy): *Phục lưu*, *Hợp cốc*, *Bách hội* thấu *Tứ thần thông*.
- Trướng bụng (liệt ruột): *Thiên khu*, *Quan nguyên*, *Túc tam lý*.

b. Giai đoạn cuối và giai đoạn phục hồi

- Cổ cứng, uốn ván, co giật (co giật rất mạnh cứu chữa cũng có kết quả): *Đại chùy*, *Hậu Khê*, *Ủy trung*, *Nhân trung*, *Trường cường*.
- Run rẩy: Lấy huyết như phần trên và gia giảm: *Thiếu hải* thấu *Khúc trì*, *Khích môn*, *Hậu Khê* thấu *Lao cung*, *Dương lăng tuyền*.
- Tinh thần hưng phấn, máy động không yên: *Nội quan*, *Thần môn*, *Túc tam lý*, *Thông lý*, *Tam âm giao*, *Thái Khê*, *Thái xung*.
- Ngu si, đần độn: *Bách hội*, *Tứ thần thông*, *Ấn đường*, *Thông lý*, *Đại lăng* thấu *Lao cung*.
- Tròng mắt rung động và nhìn lệch: *Tán trúc* thấu *Ngư yêu*, *Phong trì* (lưu kim 15 phút), *Đông tử liêu*, *Tinh minh*, *Hợp cốc*.
- Mờ mắt: *Tán trúc* thấu *Ngư yêu*, *Tinh minh*, *Hợp cốc*, *Cầu hậu*, châm đứng không về, *Hợp cốc*, *Quang minh*, *Thái Khê* (lưu kim 30 phút).
- Ý thức lơ mơ: *Bách hội*, *Tứ thần thông*, *Phong trì*, *Phong phủ*, *Đại chùy*, *Thần môn*.

^(*) Nội bế, ngoại thoát: Trong bế tắc mọi hoạt động của tạng khí, ngoài thoát hết khí nóng